

STUDIA  
BIAŁORUTENISTYCZNE  
13

UMCS



Ministerstwo Nauki  
i Szkolnictwa Wyższego

Stworzenie anglojęzycznej wersji „Studia Białorusiściyczne” – zadanie finansowane w ramach umowy 615/P-DUN/2019 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

English version of “Studia Białorusiściyczne” – a task financed under contract 615/P-DUN/2019 from the funds of the Minister of Science and Higher Education for activities promoting science.

Na podstawie umowy nr 331/WCN/2019/1 z dnia 28 sierpnia 2019 r. pismo realizuje zadania w ramach programu „Wsparcie dla Czasopism Naukowych” finansowanego ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Pursuant to contract no. 331/WCN/2019/1 of 28 August 2019, the journal implements tasks within the framework of the programme “Support for Scientific Journals” financed from the funds of the Minister of Science and Higher Education.

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

Siergiej Kowalow

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITORS

Jadwiga Kozłowska-Doda

Dariusz Tarasiuk

SEKRETARZ/SECRETARY

Agnieszka Goral

CZŁONEK ZESPOŁU REDAKCYJNEGO/ MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

Dzmitry Kryvashei

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

Aksana Biazlepkina-Charniakievich (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

Hermann Bieder (University of Salzburg, Austria)

Joanna Gierowska-Kałaaur (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland)

Joern Happel (University of Basel, Switzerland)

Gun-Britt Kohler (Carl von Ossietzky University of Oldenburg, Germany)

Marion Rutz (University of Passau, Germany)

Michał Sajewicz (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

Wojciech Śleszyński (University of Białystok, Poland)

Elżbieta Smułkowa (University of Warsaw, Poland)

Siarhiej Tokc (Belarusian Institute of Law. Grodno Branch, Belarus)

Tatsiana Valodzina (The National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)

Siarhiej Zaprudski (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

UMCS



WYDAWNICTWO

# STUDIA BIAŁORUTENISTYCZNE

## 13

Redakcja naukowa

SIERGIEJ KOWALOW  
JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA  
DARIUSZ TARASIUK

#### Reviewer List

Iryna Budzko (Belarusian National Technical University, Minsk, Belarus), Piotr Cichoracki (University of Wrocław, Poland)  
Lilia Citko (University of Białystok, Poland), Vasył Futala (Drohobych State Pedagogical University, Ukraine)  
Joanna Getka (University of Warsaw, Poland), Roman Jurkowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland)  
Jacek Kulbaka (The Maria Grzegorzewska University, Warszawa, Poland), Hubert Łaszkiewicz (University of Warsaw, Poland)  
Maria Mocarz-Kleindienst (The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)  
Zhanna Nekrashevich-Karotkaja (Belarusian State University, Minsk, Belarus), Natalia Korina (University of Vienna, Austria)  
Andrei Macuk (Belarusian State University, Minsk, Belarus), Aliaksandr Makarevich (Mogilev State A. Kuleshov University, Belarus), Natalia Paliaszczuk (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)  
Dorota Krystyna Rembiszewska (Polish Academy of Sciences, Warszawa, Poland), Iryna Ramanava (European Humanities University, Lithuania), Dzmitry Shavialiou (Belarusian State University, Minsk, Belarus), Ludmila Sinkova (Belarusian State University), Beata Siwek (The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)  
Natalia Snigiriova (National Academy of Sciences of Belarus), Halina Twaranowicz (University of Białystok, Poland)  
Jaroslav Vaculik (Masaryk University, Czech Republic), Tatsiana Valodzina (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)  
Jerzy Waszkiewicz (Minsk, Belarus), Andrzej Zakrzewski (University of Warsaw)

Czasopismo wydawane jest online i w wersji drukowanej,  
pierwotną wersją czasopisma jest wersja online: <https://journals.umcs.pl/sb/index>  
The journal is published both in the printed and online version, the latter being its primary edition.  
The online version of the journal is available at <https://journals.umcs.pl/sb/index>

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się na stronie internetowej „Studia Białorusiściyczne”  
w metadanych artykułów.

Information about the dates of article submission and publication can be found  
on the webpage of “Studia Białorusiściyczne” in the article’s metadata section

REDAKCJA W JĘZYKU POLSKIM/EDITING in POLISH  
Monika Gabryś-Sławińska (abstracts)

REDAKCJA W JĘZYKU ANGIELSKIM/EDITING in ENGLISH  
Anna Wośko, Arnold MacMillin (literary studies)

REDAKCJA W JĘZYKU BIAŁORUSKIM/EDITING in BELARUSIAN  
Anastasiya Zhurykhina-Rusetskaya

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH/COVER AND TITLE PAGES DESIGN  
Marta i Zdzisław Kwiatkowski

SKŁAD/Typesetting  
Marcin Wachowicz

© WYDAWNICTWO UMCS, LUBLIN 2019

ISSN: 1898-0457  
e-ISSN: 2449-8270

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ  
20-031 Lublin, ul. I. Radziszewskiego 11  
tel. 81 537 53 04  
[www.wydawnictwo.umcs.eu](http://www.wydawnictwo.umcs.eu)  
e-mail: [sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl](mailto:sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl)

Dział Handlowy  
tel./fax 81 537 53 02  
Księgarnia internetowa: [www.wydawnictwo.umcs.eu](http://www.wydawnictwo.umcs.eu)  
e-mail: [wydawnictwo@umcs.eu](mailto:wydawnictwo@umcs.eu)

## Table of contents

---

*Spis treści*

### **Agnieszka Goral**

Prof. dr hab. Michał Sajewicz – a researcher into the Polish-East Slavonic borderland, a populariser of research on Belarus and Belarusians, and a teacher. Laudatio in Honour of Professor Sajewicz . . . . . 9

## **I. HISTORY, CULTURE AND SOCIOLOGY**

### **Adam Stankevič**

Acts of the Tribunal of the Grand Duchy of Lithuania (in the Second Half of the 18<sup>th</sup> Century) . . . . . 23

### **Mariusz Ausz**

The Piarist College in Vitebsk . . . . . 41

### **Volga Sabaleuskaya**

The Participation of Jews in the Tobacco Production of the Grodno Province (Second Half of the 19<sup>th</sup> to the Early 20<sup>th</sup> Centuries) . . . . . 55

### **Uladzimir Lobach**

German Soldiers in the Period of the Nazi Occupation in the Memories of the Belarusian Villagers . . . . . 71

### **Alena Sumko**

Life Support of the Belarusian Village in the Post-War Period (the Second Half of the 1940s – Early 1950s) . . . . . 91

**Roman Wysocki**

The Stance of the Polish Underground State towards the Polish-Belarusian Talks over the Years 1941–1944 . . . . . 115

**Ryszard Radzik**

Historical Evolution of the Categories Familiar/Other/Stranger/Enemy in the Belarusian Perception of Poles over the Last Two Hundred Years . . . . . 129

**II. Literary studies****Mikołaj Chaustowicz**

Texts by Alhierd Abuchovič Through the Eyes of a Historian of Literature . . . . . 149

**Gun-Britt Kohler**

Literary Journals From the Perspective of Paratext. Considerations on Conceptualization and Database-Driven Investigation of Literary Periodicals Using the Examples of *Polymia*, *Maladniak* and *Uzvyšša* . . . . . 181

**Ivan Novik**

The Birth of Individuality from the Spirit of Belarusianness: the Life Trajectories, Conceptual and Emotional Matrices of the Belarusian Intellectual in the Novel by Viktor Vałtar *Born Under Saturn* . . . . . 209

**Serge Minskevich**

*Emotion and Rationality* in Belarusian Sonnet Writing – on the Example of the Crown of Sonnets *Śviataja studnia* by Jan Čykvin and the Translations of *Sonety krymskie* by Adam Mickiewicz into Belarusian . . . . . 249

**Irina Lappo**

The ‘Dziady’ Project in Dmitry Bogoslavsky’s Dramaturgy . . . . . 265

### III. Linguistics

**Nina Barszczewska**

The Role of Writers in the Development of the Belarusian Language  
in the 19<sup>th</sup> – Early 20<sup>th</sup> Century . . . . . 281

**Genadz Tsykhun**

The Etymological Commentary on Word Formation of Abstract Nouns  
with the Final Formant *-цб* . . . . . 297

**Elżbieta Smułkowa**

The implication of Antonina Obrębska-Jabłońska's Belarusian  
correspondents . . . . . 311

**Monika Famielec**

The Historical and Cultural Aspect of the Naming of Streets in the  
Contemporary City of Brest . . . . . 327

**Siarhiej Zaprudski**

Language of Ciška Hartny's Works as Reviewed in Belarusian  
Philological Research . . . . . 343

**Piotr Złotkowski**

Structural and Semantic Types of Historical Female Anthroponyms  
of Members of the Uniate Church (Based on the Onomastic Data  
Excerpted from the 18<sup>th</sup> Century Register Books of the Hodyszewo  
Parish) . . . . . 365

**IV. Reviews** . . . . . 387

**V. Reports** . . . . . 409

**Guidelines for Authors** . . . . . 423

**Authors** . . . . . 429